

SPREEK
TAAL 3

Ondernemen

van Dale

VOOR HALFGEVORDERDE SPREKERS
VAN HET NEDERLANDS (NIVEAU A2-B1)

MODULE 7: DEZE MODULE IS ONDERDEEL
VAN EEN VIJFTIENDELIGE SERIE

Ondernemen

1. Ik wil voor mezelf beginnen p. 1
2. Dat moet ik nog regelen p. 11
3. Wat maakt je bedrijf uniek? p. 22
4. Overzicht woorden en zinnen p. 31
5. Handleiding voor de begeleider p. 33
6. Suggesties voor extra materiaal p. 45

Scan de QR-code voor
een directe link naar
de audiobestanden

kijk naar de foto

praat samen

wijs aan

luister

luister naar audio op
www.spreektaal.com

tik op de tafel

een spelletje

naar buiten

kijk in de handleiding

1. Ik wil voor mezelf beginnen

Een eigen bedrijf starten

1.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Wat doet deze vrouw? Wat denk je?

Waar werkt ze?

Kun jij dit?

Wat kun je goed?

1.2 Luister naar het gesprek *Ik wil zelfstandig zijn*. Je hoort mevrouw Achmadi. Ze heeft een afspraak met haar contactpersoon bij de gemeente. Ze praat over haar werk.

1.3 Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest daarna de zinnen voor. Luister naar de zinnen. Zijn ze waar of niet waar?

1. Mevrouw Achmadi volgt een cursus Nederlands.
2. Mevrouw Achmadi zoekt een baan.
3. De ouders van mevrouw Achmadi waren ondernemers.
4. Mevrouw Achmadi wil haar sieraden in een winkel verkopen.
5. Mevrouw Achmadi wil zzp'er worden.
6. Mevrouw Achmadi weet nog niet hoe ze een bedrijf kan starten.

1.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. Wat voor bedrijf wil mevrouw Achmadi beginnen?
2. Waarom wil ze graag een eigen bedrijf? Welke voordelen ziet ze?
3. Welke nadelen heeft een eigen bedrijf volgens de medewerker van de gemeente?
4. Waarom denkt mevrouw Achmadi dat ze een goede ondernemer is?
5. Hoe kan mevrouw Achmadi informatie over ondernemen krijgen?

1.5 Praat samen over de vragen.

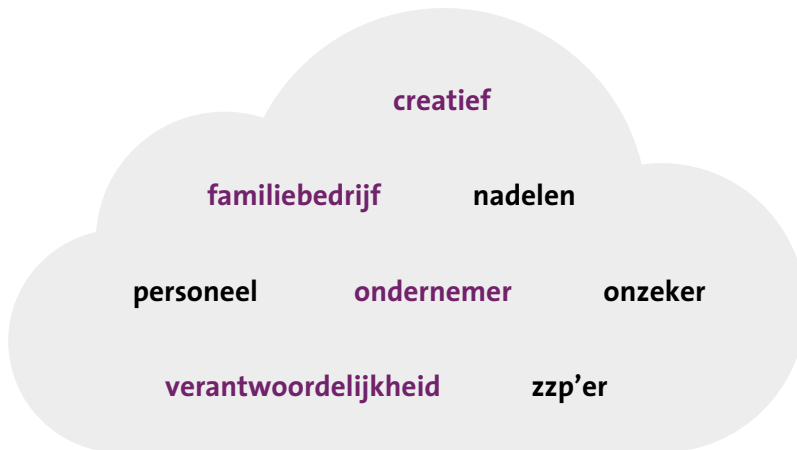
Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Heb je een contactpersoon bij de gemeente of had je die vroeger? Over welke onderwerpen spreken of spraken jullie?
2. Wat is of was het beroep van je ouders? Vertel daar wat over.
3. Lijkt het je leuk om ondernemer te zijn? Waarom wel of niet?
4. Ken je mensen in Nederland die ondernemer zijn? Wat voor bedrijf hebben ze?

1.6 Luister naar de zinnen en kies het goede woord.

Kijk naar de woorden hieronder. Je begeleider leest de zinnen voor. Kies bij elke zin het goede woord. Wijs het goede woord aan. Soms kun je twee woorden kiezen.

1. Samuel is .... Hij houdt van tekenen en schilderen.
2. Als je een eigen bedrijf hebt, heb je veel ..... Je moet veel dingen regelen.
3. Abdul heeft samen met zijn ouders en zussen een restaurant. Het is een echt .....
4. Een ondernemer moet hard werken en hij weet nooit zeker hoeveel hij verdient. Dat zijn .....
5. Het is nog ... of we zaterdag kunnen komen. Ik weet het nog niet.
6. Sara is .... Ze heeft haar eigen bedrijf en ze werkt alleen.
7. In de familie van José is bijna iedereen .... Al zijn broers hebben een eigen bedrijf.
8. In het bedrijf van mijn moeder werken 32 mensen. Ze heeft veel ....

1.7 Waar horen de woorden bij?

Je begeleider leest de woorden hieronder voor. Horen de woorden volgens jou bij 'een voordeel' of 'een nadeel'? Wijs het goede vlak aan.

creatief, geen vast inkomen, hard werken, leiding geven, onzeker, risico, samenwerken, veel regelen, verantwoordelijkheid, vrijheid, zelf bepalen, zelfstandig

een voordeel

een nadeel

1.8 Maak de puzzel.

Je begeleider leest een zin voor. Bij elke zin hoort een woord. Luister en raad het woord.
 Zoek het woord in de puzzel en wijs het aan.
 Schrijf het woord eventueel eerst op of laat je begeleider dat doen.

o	n	d	e	r	n	e	m	e	r	w	z
i	o	s	g	h	a	p	q	e	i	e	x
q	n	d	v	b	d	o	a	v	s	r	s
w	p	k	o	l	e	i	z	b	i	k	l
e	a	f	o	k	e	u	w	n	c	g	e
g	r	z	r	m	l	y	s	r	o	z	i
v	e	x	d	j	e	t	x	t	c	c	d
b	p	c	e	m	t	n	c	y	v	p	i
t	z	v	e	n	g	r	d	x	b	q	n
r	z	e	l	f	s	t	a	n	d	i	g

1. Een persoon die een eigen bedrijf heeft: de...
2. Iets wat positief of goed is: het ...
3. Iets wat negatief of niet goed is: het ...
4. Iemand die geen hulp van anderen nodig heeft, is...
5. Het geld dat je iedere maand verdient: het...
6. Een persoon die een eigen bedrijf heeft en alleen werkt: de ...
7. Iets wat gevaarlijk en negatief is: het ...
8. De baas zijn over medewerkers in een bedrijf: ... geven.

1.9 Luister en tik op de tafel.

Je begeleider zegt een aantal woorden. Luister naar je begeleider. Waar ligt het accent?
 Zeg het woord na. Tik op de tafel als je het accent zegt.

1.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de woorden nog een keer.
Zeg de woorden na

1.11 Lees het gesprek samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

- Lijkt het je leuk om je eigen bedrijf te beginnen?
- Ja, ik wil graag ondernemer worden. Ik wil voor mezelf beginnen.

- En waarom wil je ondernemer worden?
- Ik wil graag zelfstandig zijn. Ik wil zelf bepalen wat ik doe. Ik hou van vrijheid.

- Wat voor bedrijf zou je dan willen beginnen?
- Ik wil graag mijn eigen sieraden maken en die wil ik op internet verkopen.

- Wat een goed idee! Maar een eigen bedrijf heeft ook een paar risico's. Waarom denk je dat je een goede ondernemer bent?
- Ik ben zelfstandig en ik vind het leuk om dingen te regelen. Mijn ouders hadden vroeger ook een eigen bedrijf.

- En wil je met anderen samenwerken of werk je liever alleen?
- Ik begin alleen, als zzp'er. Misschien wil ik later personeel, als het goed gaat.

- Er zijn veel regels voor ondernemers. Je hebt veel informatie nodig. Weet je daar iets over?
- Nee, nog niet zo veel.

Klaar? Lees het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.12 Praat samen over de foto's.

Kijk naar de foto's.

Wat doen deze ondernemers? Welke taken hebben ze?

Werken ze zelfstandig of werken ze met iemand samen?

Lijkt het je leuk om zo'n bedrijf te hebben? Waarom wel of niet?

1.13 Doe samen de pingpong.

Je begeleider begint. Hij of zij stelt de vraag: *Waarom denk je dat je een goede ondernemer bent?*

Jij maakt de zin hieronder af en vraagt aan je begeleider: *En jij?* Je begeleider maakt de zin ook af en vraagt weer: *En jij?* Probeer zo lang mogelijk door te gaan.

Ik kan goed...

En jij?

1.14 Praat samen. Maak het gesprek af.

Bedenk samen hoe het gesprek gaat. Voer het gesprek daarna samen.

Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

- Lijkt het je leuk om je eigen bedrijf te beginnen?
● ...
- En waarom wil je ondernemer worden?
● ...
- Wat voor bedrijf zou je dan willen beginnen?
● ...
- Wat een goed idee! Maar een eigen bedrijf heeft ook een paar risico's. Waarom denk je dat je een goede ondernemer bent?
● ...
- En wil je met anderen samenwerken of werk je liever alleen?
● ...
- Er zijn veel regels voor ondernemers. Je hebt veel informatie nodig. Weet je daar iets over?
● ....

Klaar? Voer het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.15 Vertel samen een verhaal.

Kijk naar de foto's en bedenk samen wat voor bedrijf deze vrouw heeft.

Werkt ze zelfstandig of samen?

Welke taken heeft ze?

Waarom is ze een eigen bedrijf begonnen?

Wat kan ze goed?

1.16 Voer samen de gesprekken.

Lees de situaties en voer een gesprek. Jij begint het gesprek. Je begeleider is steeds de ander.

1. Je ziet je buurman of buurvrouw. Hij of zij is ondernemer. Je vraagt hoe het met het bedrijf gaat.
2. Je bent bij de gemeente. Je contactpersoon vraagt of je informatie over ondernemen wil. Kies een reactie en zeg ook waarom.
3. Je hebt met een vriend of vriendin afgesproken. Die vertelt je dat hij of zij een eigen onderneming gaat beginnen. Je stelt vragen over het plan en geeft je mening.
4. Een vriend of vriendin heeft een eigen bedrijf. Het is erg druk. Hij of zij vraagt of je kunt helpen. Bedenk zelf een reactie.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

1.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Lijkt het je leuk om een eigen bedrijf te hebben? Wat voor bedrijf lijkt je leuk?*

1.18 Voer samen een gesprek.

Praat samen over je ervaringen of over je plannen voor een eigen bedrijf. Praat over je bedrijf van vroeger of een bedrijf dat je wilt beginnen. Leg uit waarom jullie goede ondernemers zijn.

1.19 Voer samen een gesprek.

Praat samen over de voordelen en nadelen van een eigen bedrijf. Is het een goed idee om een eigen bedrijf te beginnen? Kun je beter alleen werken of samen? Geef elkaar tips of advies.

1.20 Naar buiten.

Kies een opdracht.

1. Praat met iemand die een eigen bedrijf heeft.

- Voer een gesprek in het Nederlands over de voordelen en nadelen voor een eigen bedrijf.
- Vraag ook wat de ondernemer precies doet en welke taken hij of zij heeft.
- Waarop is hij of zij trots?
- Heb je zelf ervaring als ondernemer? Vertel daar ook over.

2. Praat met iemand die Nederlands spreekt over je plannen voor een eigen bedrijf.

- Wat voor bedrijf wil je en waarom?
- Waarom ben je een goede ondernemer?
- Vraag eventueel om tips of advies.

3. Bedenk zelf wat je kunt doen.

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

1.21 Kijk nog een keer naar de foto. Bedenk samen jullie eigen verhaal.

Je ziet dezelfde vrouw op foto 1 en 2.

Wie is deze vrouw? En wie is de man?

Wat voor bedrijf hebben ze?

Hoe gaat het met het bedrijf?

Waarom zijn ze goede ondernemers?

1.22 Doe samen iets leuks.

Kijk achterin je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

2. Dat moet ik nog regelen

Je inschrijven als ondernemer

2.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Wat doet deze man?

Wat vind je van het werk van de man?

Wat voor spullen heeft de man voor zijn werk nodig?

2.2 Luister naar het gesprek *Welkom bij de Kamer van Koophandel*. Je hoort Bruno. Hij wil zich bij de Kamer van Koophandel als ondernemer inschrijven.

2.3 Luister nog een keer naar het gesprek en kijk daarna naar de foto's.

Welke foto's horen bij het gesprek? Wijs ze aan.

2.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. Wat voor bedrijf wil de man beginnen? Wat is zijn plan?
2. Werkt de man alleen of samen met anderen?
3. Wie zijn de klanten van zijn bedrijf?
4. Hoe wil de man reclame maken voor zijn bedrijf?
5. Wat moet de man nog regelen voor zijn bedrijf?

2.5 Praat samen over de vragen.

Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Wat weet je over de Kamer van Koophandel?
2. Wil je liever in loondienst of als zelfstandige werken? Leg ook uit waarom.
3. Wat weet je over de Belastingdienst?
4. Wat weet je over btw betalen?

2.6 Luister naar je begeleider en kijk naar de foto's. Kies de goede zin.

Je begeleider leest bij de foto twee zinnen voor. Luister naar je begeleider en kijk naar de foto's. Welke zin hoort bij de foto? Zeg 'één' of 'twee'.

1. De vrouw heeft een eenmanszaak.
2. De vrouw heeft personeel.

1. De persoon laat een formulier zien.
2. De persoon laat zijn legitimatiebewijs zien.

1. De vrouw werkt voor bedrijven.
2. De vrouw werkt voor particulieren.

1. De mensen werken in loondienst.
2. De mensen werken als zelfstandige.

1. De vrouw heeft een bankrekening geopend.
2. De vrouw heeft een werkruimte gehuurd.

1. De man maakt reclame.
2. De man schrijft zich in.

2.7 Waar denk je aan? Bedenk en zeg samen zoveel mogelijk woorden.

Waar denk je aan bij 'een eigen bedrijf'? Welke dingen moet je dan regelen?
Jij zegt één woord, daarna zegt de ander een woord, daarna jij weer, enzovoorts.

2.8 Raad het woord.

Je begeleider geeft je een kaartje met een woord. Zeg het woord niet en laat het ook niet zien.
Probeer het woord te omschrijven. Je begeleider moet het woord raden.

Begin bijvoorbeeld zo: *Je hebt het nodig om ...*
Draai de rollen daarna om.

Ga door tot alle kaartjes op zijn.

2.9 Hoeveel woorden hoor je?

Je begeleider leest de zinnen voor. Kijk niet naar de zinnen, luister er alleen naar.
Je kunt je ogen dichtdoen. Tel met je vingers hoeveel woorden je hoort.

1. Ik wil me als ondernemer inschrijven.
2. Ik wil als zelfstandige beginnen.
3. Ik ga als zzp'er werken.
4. Dat moet ik nog regelen.
5. Ik krijg via via veel klanten.
6. Heeft u daar ook informatie over?
7. Ik kom vooral bij mensen thuis.
8. Dat is wel handig voor mijn administratie.

2.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de zinnen nog een keer. Zeg de zinnen na.

2.11 Lees het gesprek samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

- Welkom bij de Kamer van Koophandel. U heeft een afspraak omdat u zich wilt inschrijven, klopt dat?
- Ja, ik wil me graag als ondernemer inschrijven.

- Dat kan. Heeft u een legitimatiebewijs bij u?
- Ja, alstublieft.

- Dank u wel. Wat voor bedrijf wilt u precies beginnen? Wat is uw plan?
- Ik ben installateur. Ik installeer apparatuur en cv-ketels bij mensen thuis. Ik wil graag als zelfstandige beginnen.

- En begint u een eenmanszaak? Of neemt u ook personeel in dienst?
- Nee, ik wil als zzp'er gaan werken.

- En wie zijn uw klanten?
- Vooral particulieren, ik kom bij mensen thuis.

- Hoe maakt u reclame voor uw bedrijf?
- Ik maak veel reclame via sociale media en via via. Ik ken veel mensen. Ik heb nog geen eigen website, dat moet ik nog regelen.

- En hebt u al een bedrijfsnaam?
- Ja, Davis Installatietechniek.

- Prima. Hebt u verder nog vragen?
- Ja, heeft u ook informatie over de btw en de belasting?
- Sorry, daarmee kan ik u helaas niet helpen.

Klaar? Lees het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.12 Praat samen over de foto's.

Kijk naar de foto's.

Wat regelen deze ondernemers?

Heb je dit ook weleens gedaan? Kun je dit?

Kun je nog meer dingen bedenken die een ondernemer moet regelen?

2.13 Praat samen over de kaartjes.

Je begeleider heeft een aantal kaartjes gemaakt. Op de kaartjes staan dingen die je voor een eigen bedrijf moet regelen. Leg de kaartjes zo neer, dat jullie de woorden niet kunnen zien.

Je begeleider pakt eerst een kaartje en vraagt aan jou: *Wil je voor je eigen bedrijf...?* Jij geeft antwoord. Leg ook uit hoe je dit gaat regelen. Kun je dit zelf of vraag je iemand om hulp?

Daarna pak jij een ander kaartje en stel je de vraag aan je begeleider.

Ga door tot alle kaartjes op zijn.

2.14 Praat samen. Maak het gesprek af.

Bedenk samen hoe het gesprek gaat. Voer het gesprek daarna samen.

Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

- Welkom bij de Kamer van Koophandel. U heeft een afspraak omdat u zich wilt inschrijven, klopt dat?
● ...
- Dat kan. Heeft u een legitimatiebewijs bij u?
● ...
- Dank u wel. Wat voor bedrijf wilt u precies beginnen? Wat is uw plan?
● ...
- En begint u een eenmanszaak? Of neemt u ook personeel in dienst?
● ...
- En wie zijn uw klanten?
● ...
- Hoe maakt u reclame voor uw bedrijf?
● ...
- En hebt u al een bedrijfsnaam?
● ...
- Prima. Hebt u verder nog vragen?
● ...
- Sorry, daarmee kan ik u helaas niet helpen.

Klaar? Voer het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.15 Luister en reageer.

Je begeleider leest een zin voor. Jij reageert.

1. Welkom bij de Kamer van Koophandel. Wat kan ik voor u doen?
2. Hoe gaat het met je bedrijf? Moet je nog veel regelen?
3. Hoeveel omzet wilt u per jaar ongeveer maken?

4. U kunt hier alleen pinnen.
5. U spreekt met de Belastingdienst. Hoe kan ik u helpen?

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen dan om.

2.16 Voer samen de gesprekken.

Lees de situaties en voer een gesprek. Je begeleider is de ander. Jij begint steeds het gesprek.

1. Je wilt je bij de Kamer van Koophandel inschrijven, maar je weet niet hoe dat moet. Een kennis van je is ondernemer. Je vraagt hem of haar om hulp.
2. Je hebt een vraag over de belasting. Je belt naar de Belastingdienst en je stelt de vraag aan een medewerker.
3. Je hebt een afspraak bij de bank. Je wilt een rekening openen voor je bedrijf, maar je weet niet precies welke rekening geschikt is. Je praat met een medewerker.
4. Je wilt voor je bedrijf een website maken, maar dat kun je niet zelf. Je kent iemand die dat goed kan. Je vraagt hem of haar om hulp.
5. Je wilt graag een eigen bedrijf starten, maar je twijfelt. Het lijkt je moeilijk om zo veel dingen te regelen. Een oud-collega is zzp'er. Je vraagt naar zijn of haar ervaring.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

2.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Ik wil een eigen bedrijf beginnen. Wat moet ik dan regelen?*

2.18 Voer samen een gesprek.

1. Stel je voor: je krijgt een subsidie van € 50.000,-. Met dat geld moet je een eigen bedrijf starten. Wat voor onderneming begin je? Wat is je plan? Wie zijn je klanten? Hoe zorg je ervoor dat je genoeg omzet hebt?
2. Het is vijf jaar later: hoe gaat het nu met je bedrijf? Wat heb je bereikt? Waar ben je trots op?

2.19 Voer samen een gesprek.

Praat allebei over dingen die je voor een eigen bedrijf moet regelen. Maak een lijstje. Kun je dit allemaal zelf? Waarvoor heb je hulp nodig? Bedenk ook wie je om hulp kunt vragen.

2.20 Naar buiten.

Kies een opdracht.

- 1. Praat in het Nederlands met een ondernemer of zzp'er.**
  - Vraag advies over dingen die je moet regelen en die je niet zelf kunt.
  - Vraag of deze ondernemer je kan helpen.
- 2. Praat met een medewerker van bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst of de bank.**
  - Stel een vraag over je eigen onderneming en de dingen die je moet regelen.
- 3. Bedenk zelf wat je kunt doen.**

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

2.21 Kijk nog een keer naar de foto. Bedenk samen jullie eigen verhaal.

Wat voor bedrijf heeft deze man?
Wat heeft deze man vandaag gedaan?
Wat voor bedrijf heeft hij?
Kan hij zijn werk goed?
Waarop is hij trots?

2.22 Doe samen iets leuks.

Kijk achterin je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

3. Wat maakt je bedrijf uniek?

Je eigen bedrijf presenteren en netwerken

3.1 Kijk naar de foto en praat samen over de vragen.

Hoe kennen deze man en vrouw elkaar?

Waar zijn ze?

Wat doe jij als je iemand niet kent? Hoe stel je je voor?

3.2 Luister naar het gesprek *Wat een drukte hè*. Je hoort Minh en Kadisha. Ze zijn op een informatiebijeenkomst voor ondernemers in hun regio.

3.3 Luister nog een keer naar het gesprek. Je begeleider leest daarna de zinnen voor. Luister naar de zinnen. Zijn ze waar of niet waar?

1. De man en de vrouw zijn collega's.
2. De vrouw is ondernemer.
3. De vrouw heeft het erg druk met haar bedrijf.
4. De vrouw lost problemen snel op.
5. Het bedrijf van de vrouw is duurder dan andere bedrijven.
6. De vrouw moet voor haar bedrijf meer reclame maken.
7. De man werkt bij een groot bedrijf.
8. De man heeft interesse in het bedrijf van de vrouw.

3.4 Luister nog een keer naar het gesprek. Praat daarna samen over de vragen.

1. Wat voor bedrijf heeft de vrouw?
2. Hoe gaat het met het bedrijf van de vrouw?
3. Wat zijn de verschillen tussen het bedrijf van de vrouw en andere bedrijven in de regio?
4. Hoe wil de vrouw zorgen dat meer mensen haar bedrijf kennen?
5. Hoe kunnen de man en de vrouw elkaar helpen?

3.5 Praat samen over de vragen.

Stel de vragen aan elkaar en geef allebei antwoord.

1. Wat is netwerken volgens jou? Doe je het weleens?
2. Op welke manier begin je een gesprek met iemand die je niet kent?
3. Zit je op LinkedIn? Zo ja, waarvoor gebruik je het? Zo nee, waarom niet?

3.6 Luister naar het verhaal en kies het goede woord.

Je begeleider leest de tekst voor. Luister en kijk naar de **paarse** woorden. Wijs het goede woord aan.

Kadisha heeft sinds drie maanden haar eigen **regio/zaak**. Ze is dus een **bijeenkomst/ondernemer**. Ze ontwikkelt computerprogramma's voor **bedrijven/ sociale media**. Omdat ze pas net is begonnen, heeft ze het nog niet zo **druk/duur**. Zij kan nog wel wat **glazen/klanten** gebruiken. Er zijn nog meer softwarebedrijven in de regio, dus er is veel **concurrentie/informatie**. Het bedrijf van Kadisha is echter het **enige/hetzelfde** dat zo snel met oplossingen komt. Dat maakt haar bedrijf **precies/uniek**. Bovendien is ze goedkoper dan andere bedrijven. Zo **onderscheidt/ontmoet** ze zich ook. Kadisha wil meer reclame maken en **netwerken/presenteren** met andere ondernemers.

3.7 Waar horen de woorden bij?

Je begeleider leest de woorden hieronder voor. Welke woorden horen volgens jou bij je bedrijf presenteren? Zeg ja of nee.

de bijeenkomst, de concurrentie, de drukte, de enige, het glas, goedkoper, het kaartje, de klant, LinkedIn, je onderscheiden, ontmoeten, de opdracht, de sociale media, uniek, de website

je bedrijf presenteren

3.8 Speel samen bingo.

Je krijgt van je begeleider een kaart met woorden. Kijk naar de woorden op je kaart. Je begeleider leest daarna een zin voor. Welk woord hoort bij de zin?

Zet een kruis door het woord. Staat er een kruis door alle woorden op de eerste rij?
Roep dan: *bingo!*

3.9 Luister en tik op de tafel.

Je begeleider zegt een aantal woorden. Luister naar je begeleider. Waar ligt het accent? Zeg het woord na. Tik op de tafel als je het accent zegt.

3.10 Luister en zeg na.

Luister nog een keer naar je begeleider. Hij of zij zegt de woorden nog een keer. Zeg de woorden na.

3.11 Lees het gesprek samen hardop.

Je begeleider leest de zinnen met een ○ en jij leest de zinnen met een ●.

- Ben je al lang ondernemer?
- Nee, ik ben pas net met mijn eigen zaak begonnen.

- O, en wat doe je precies?
- Ik heb mijn eigen bedrijf als softwareontwikkelaar.

- Wat leuk. En hoe gaat het tot nu toe? Heb je het druk?
- Nou, het gaat wel aardig. Maar ik kan nog wel wat klanten gebruiken.

- Ja, je moet zorgen dat meer mensen je bedrijf kennen. Hoe kun je dat doen?
- Ik moet meer reclame maken, bijvoorbeeld op sociale media. En ik probeer ook veel met andere ondernemers te netwerken.

- Ja, want er is natuurlijk best veel concurrentie in de regio. Wat maakt jouw bedrijf uniek?
- Ik ben de enige die zo snel met oplossingen komt. Dat doen die andere bedrijven niet hoor.

- En hoe onderscheid je je nog meer?
- We zijn ook iets goedkoper, want we werken vanuit huis.

- Dat klinkt interessant. Heb je misschien een kaartje of zit je op LinkedIn?
Ik heb wel interesse in je bedrijf.
- Ja natuurlijk, alsjeblieft.
- Bedankt en veel succes met je bedrijf. Leuk om je te ontmoeten.
- Zeker, jij ook bedankt.

Klaar? Lees het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.12 Praat samen over de foto's.

Kijk naar de foto's.

Hoe maken deze ondernemers reclame voor hun bedrijf?

Hoe kun je nog meer reclame voor je bedrijf maken?

Hoe maak jij reclame voor je bedrijf?

3.13 Doe samen de pingpong.

Je begeleider begint. Hij of zij stelt de vraag: *Waarom word jij een succesvolle ondernemer?*

Jij maakt de zin hieronder af en vraagt aan je begeleider: *En jij?* Je begeleider maakt de zin ook af en vraagt weer: *En jij?* Probeer zo lang mogelijk door te gaan.

Ik ...

En jij?

3.14 Praat samen. Maak het gesprek af.

Bedenk samen hoe het gesprek gaat. Voer het gesprek daarna samen.

Je begeleider zegt de zinnen met een ○ en jij zegt de zinnen met een ●.

- Ben je al lang ondernemer?
● ...
- O, en wat doe je precies?
● ...
- Wat leuk. En hoe gaat het tot nu toe? Heb je het druk?
● ...
- Ja, je moet zorgen dat meer mensen je bedrijf kennen. Hoe kun je dat doen?
● ...
- Ja, want er is natuurlijk best veel concurrentie in de regio. Wat maakt jouw bedrijf uniek?
● ...
- En hoe onderscheid je je nog meer?
● ...
- Dat klinkt interessant. Heb je misschien een kaartje of zit je op LinkedIn? Ik heb wel interesse in je bedrijf.
● ...
- Bedankt en veel succes met je bedrijf. Leuk om je te ontmoeten.
● ...

Klaar? Voer het gesprek nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.15 Luister en reageer.

Je begeleider leest een zin voor. Jij reageert.

1. Kom je vaker op dit soort bijeenkomsten?
2. Ik zal me even voorstellen. Ik ben ....
3. Wat maakt je bedrijf uniek?
4. Ik vond het leuk om je te ontmoeten.
5. Veel succes met je bedrijf.
6. Misschien spreken we elkaar nog in de toekomst.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen dan om.

3.16 Voer samen de gesprekken.

Lees de situaties en voer een gesprek. Jij begint het gesprek. Je begeleider is steeds de ander.

1. Je bent op een bijeenkomst met andere ondernemers. Je begint een gesprek met iemand die je nog niet kent.
2. Je bent op een bijeenkomst met andere ondernemers. Je praat met iemand, maar je vindt het gesprek niet interessant. Je beëindigt het gesprek.
3. Je hebt een gesprek met iemand die interesse in je bedrijf heeft. Hij is misschien een klant. Je vertelt wat je bedrijf uniek maakt.
4. Je ziet een andere ondernemer op een netwerkbijeenkomst. Je vraagt wat voor bedrijf hij of zij heeft.

Klaar? Doe het nog een keer, maar draai de rollen nu om.

3.17 Werk je met een groep? Doe dan de extra groepsopdracht.

Loop rond en vraag aan iemand anders: *Wat maakt je bedrijf uniek?*

3.18 Voer samen een gesprek.

Bedenk samen hoe je kunt netwerken en reclame kunt maken voor je bedrijf. Met wie kun je praten? Wie kan je helpen? Wat ga je zeggen?

3.19 Voer samen een gesprek.

Vertel in twee minuten wat voor bedrijf je hebt en waarom jouw bedrijf uniek is. Hoe onderscheid je je van de concurrentie?

3.20 Naar buiten.

Kies een opdracht.

- 1. Ga naar een bijeenkomst voor ondernemers in je omgeving. Bijvoorbeeld een netwerkborrel van de gemeente of een informatiedag van de Kamer van Koophandel of van de Belastingdienst.**
  - Maak contact met andere ondernemers.
  - Probeer iets over je bedrijf te vertellen.
- 2. Praat in het Nederlands met een andere ondernemer over jullie eigen bedrijf.**
  - Bespreek samen hoe je je bedrijf kunt presenteren en hoe je reclame kunt maken.
  - Hoe zorg je ervoor dat meer mensen je bedrijf kennen?
  - Geef elkaar tips en advies.
- 3. Bedenk zelf wat je kunt doen.**

Vorbereiden

Praat eerst over de volgende vragen:

- Welke opdracht kies je?
- Met wie ga je praten?
- Wanneer ga je met iemand praten? Moet je een afspraak maken?
- Waar ga je met iemand praten?
- Wat ga je zeggen? Oefen de woorden en zinnen nog een keer samen.

Terugkijken

Praat na de opdracht over de volgende vragen:

- Welke informatie heb je gekregen? Kun je daarover vertellen?
- Hoe ging het gesprek?
- Hoe vond je het?

3.21 Kijk nog een keer naar de foto. Bedenk samen jullie eigen verhaal.

Wie zijn deze man en vrouw?
Hoe gaat het met het bedrijf van deze vrouw?
Wat doet de vrouw voor werk?
Hoe hebben de man en de vrouw elkaar geholpen?

3.22 Doe samen iets leuks.

Kijk achterin je boekje bij 6. *Suggesties voor extra materiaal* wat je kunt doen of bedenk zelf een activiteit.

4. Overzicht woorden en zinnen

Je vindt de ingesproken audio-opnames op www.spreektaal.com.

1. Ik wil voor mezelf beginnen

het bedrijf
bepalen
creatief
het familiebedrijf
de folder
de Kamer van Koophandel
het inkomen
leiding geven
het nadeel
de ondernemer
onzeker
het personeel
het risico
samenwerken
solliciteren
de verantwoordelijkheid
het voordeel
de vrijheid
werk zoeken
zelfstandig
zich inschrijven
de zzp'er

Dat heb ik van ... geleerd.
Een eigen bedrijf/winkel beginnen.
Het past bij me.
Ik kan goed...
Ik kan hard werken.
Ik vind het leuk om...
Ik wil graag voor mezelf beginnen.
Ik wil zelf bepalen...
Nog niet zoveel.
Weet je daar iets over?

2. Dat moet ik nog regelen

de administratie
de bankrekening
het bedrijf
de bedrijfsnaam
het bedrijfsplan
de belasting
beschikbaar
het bewijs
de btw
contact opnemen met
het formulier
de klant
invullen
het legitimatiebewijs
het logo
de ondernemer
de onderneming
de oproep
de particulier
het personeel
de sociale media
reclame maken
via via
de website
de werkruimte
zich inschrijven
de zzp'er

Dat moet ik nog regelen.
Dat is wel handig.
Een bankrekening openen.
Komt u verder.
Hebt u een legitimatiebewijs bij u?
Heeft u ook informatie over...?
Ik ben ... van beroep.
Ik wil als zelfstandige beginnen.
Ik wil me graag inschrijven als ondernemer.
In loondienst werken.

3. Wat maakt je bedrijf uniek?

aangenaam
adviseren
bekend
de bijeenkomst
de concurrentie
de enige
interessant
de interesse
het kaartje
de klant
lijken op
LinkedIn
netwerken
de ondernemer
de opdracht
oplossen
presenteren
reclame maken
samenwerken
de regio
uniek
de zaak
zakelijk
zich onderscheiden

Heb je het druk?
Kom je wel vaker op dit soort bijeenkomsten?
Ik adviseer over...
Ik heb interesse in je bedrijf.
Ik heb mijn eigen zaak.
Ik los problemen op.
Ik moet ervoor zorgen dat...
Ik vond het leuk om je te ontmoeten.
Ik zal me even voorstellen.
Veel succes!
Wat doe jij eigenlijk?
Wat een drukte hè.
We zijn de enige die...
Wie weet spreken we elkaar nog in
de toekomst.
Ze lijken op elkaar.

5. Handleiding voor de begeleider

Deze handleiding vind je in alle boekjes van SpreekTaal 3. Lees hem goed door voordat je met het materiaal gaat werken. Je vindt hier allereerst een algemene uitleg bij de oefentypes en daarnaast de specifieke instructies bij de oefeningen, waaronder de transcripten. Veel plezier!

5.1 Algemeen

SpreekTaal 3 is...

- ... ontwikkeld om *gestructureerd* te werken aan taalverhoging tot niveau B1;
- ... gericht op de *mondelijke vaardigheden*: luisteren, spreken en gesprekken voeren. Het zwaartepunt ligt bij gesprekken voeren. Hieraan wordt als het goed is de meeste tijd besteed.
- ... gericht op *kilometers* maken en oefenen met spreken in een informele setting, op basis van gelijkwaardigheid tussen de anderstalige deelnemer en de begeleider.
- ... geschikt voor *een-op-eensituaties* tussen een deelnemer en een vrijwilliger, maar kan ook gebruikt worden *in groepen*, zoals een taalcafé.

Thema's en subthema's

SpreekTaal 3 bestaat uit vijftien modules. Elke module heeft zijn eigen thema, dat vervolgens weer is onderverdeeld in drie subthema's. Het kan prettig zijn te starten met de module *Praten over jezelf*, deze staat in het teken van kennismaking. Er is geen vaste volgorde waarin de modules gebruikt moeten worden, je kunt op basis van interesse of behoefte samen een module kiezen. Sla een (sub)thema gerust over als de deelnemer dit al beheerst of als het niet relevant is.

Denk eraan om af en toe een (sub)thema te herhalen. Zo onthoudt de deelnemer de woorden en zinnen nog beter.

De oefeningen

De subthema's in een module hebben nagenoeg dezelfde opbouw. Zo kom je steeds dezelfde oefentypes tegen in dezelfde volgorde. Lees hieronder wat het doel is van ieder type oefening.

Oefening 1: een foto

Elk subthema begint met een foto en een aantal bijbehorende vragen. Op deze manier wordt het subthema geïntroduceerd en wordt de voorkennis van de deelnemer geactiveerd. Wat weet hij of zij al over dit onderwerp? Dat is belangrijk bij het leren van nieuwe woorden. Die worden het beste onthouden als de deelnemer weet bij welke voor hem of haar bekende woorden ze horen. Zo wordt het woordennetwerk in het hoofd steeds breder en dieper.

Werk je met een groep?

Doe de opdracht gezamenlijk en inventariseer wat de deelnemers al over dit onderwerp weten. Laat je deelnemers in duo's werken? Wissel deze dan geregeld of wissel bijvoorbeeld af tussen twee- en drietallen. Het is voor deelnemers goed als ze af en toe met iemand anders praten.

Oefening 2: een luistertekst

Elk subthema bevat een opgenomen dialoog tussen twee of drie personen, zie www.spreektaal.com. Deze luisterteksten bieden de belangrijkste woorden en zinnen aan die de deelnemer kan gebruiken bij het uitvoeren van de spreekoefeningen. Bij deze oefening luisteren jullie naar het gesprek, zonder naar het transcript te kijken of een oefening te doen. De deelnemer hoeft het gesprek niet woord voor woord te begrijpen, het gaat erom dat de boodschap overkomt.

Oefening 3 en 4: begripsoefeningen bij de dialoog

Het is belangrijk om meerdere keren naar de dialoog te luisteren. Als begeleider heb je de kern van de tekst na één keer luisteren wel begrepen, maar voor de deelnemer is dit moeilijker. Hij of zij kent niet alle woorden en

kan niet alles in één keer onthouden. Herhaal daarom nog een keer de luistertekst. Laat de deelnemer alleen luisteren en niet het transcript lezen, anders wordt het een lees oefening in plaats van een luisteroefening. Oefenen met luistervaardigheid is erg belangrijk om daarna te kunnen spreken. Eventueel kun je - na een aantal keer - de tekst laten horen terwijl de deelnemer meeleeft met het transcript achterin het boekje. De deelnemer begrijpt de kern nu immers.

Werk je met een groep?

Voer de opdrachten gezamenlijk uit. Laat de deelnemers de vragen eventueel in duo's bespreken, maar controleer daarna of ze de kern van de tekst begrijpen.

Oefening 5: praat samen over de tekst

Hoe denken jullie over de onderwerpen die in de dialoog zijn besproken? Of wat weten jullie erover? Praat hierover, zodat de tekst dichterbij jullie eigen leefwereld komt te staan.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers de vragen samen of met z'n drieën bespreken.

Oefening 6, 7 en 8: oefen met de nieuwe woorden

In de dialoog staan woorden die relevant zijn voor dit subthema. De deelnemer oefent deze woorden in verschillende speelse oefenvormen, zodat hij of zij ze beter onthoudt. Daarbij is herhaling erg belangrijk. Kijk er dus niet van op als de deelnemer een nieuw woord toch weer vergeet. Sommige taalkundigen denken dat je een woord wel zeven keer moet gebruiken voor je het onthoudt. Voor jou lijkt het soms misschien saai, maar de deelnemer ervaart dat anders.

- De *betekenis* van de nieuwe woorden kan de deelnemer ontlenen aan de foto's of de context van de zinnen. Probeer de deelnemer de betekenis van een woord eerst te laten raden. De woorden in SpreekTaal 3 zijn abstracter dan in SpreekTaal 1 en 2. Het taalniveau richting B1 is immers moeilijker.
- Laat deelnemers die goed kunnen lezen de betekenis van woorden zoveel mogelijk zelf opzoeken, met behulp van een (online) woordenboek of app. Het *Pocketwoordenboek Nederlands als Tweede Taal* van Van Dale is geschikt voor anderstaligen. Voorkom dat jij het woordenboek van de deelnemer bent: als jij de woorden steeds vertaalt, onthoudt de deelnemer ze minder goed. Komt de deelnemer er zelf niet uit? Omschrijf de betekenis dan zoveel mogelijk in het Nederlands en vermijd vertalingen in het Engels of een andere taal.
- Bij oefening 6 staan soms zinnen waarin een woord ontbreekt. Jij leest de zin voor en de deelnemer moet het woord dat in de zin past aanwijzen. Als je de zin leest, zeg dan bijvoorbeeld 'piep' of neurie op de plaats waar het woord moet staan. Laat de deelnemer niet meelesen met de zinnen, maar probeer echt met luistervaardigheid te oefenen.
- Bij oefening 7 vorm je vaak paren met woorden of zinsdelen. Hierbij zijn soms verschillende antwoorden mogelijk. Het gaat niet zozeer om goed of fout, maar om de vrije associaties van de deelnemer. Welke woorden horen volgens hem of haar bij elkaar? Vraag hierbij ook naar de reden: waarom horen ze bij elkaar? Als begeleider kun je uitleggen of deze combinaties voor jou ook logisch zijn.
- Oefening 8 bestaat uit een spelletje, zoals *Wie ben ik?* of *Raad het woord*. Verdere instructie staat steeds achterin de module. Houd de uitvoering van deze spelletjes simpel.

Werk je met een groep?

Doe de oefeningen waarbij je zinnen of woorden voorleest zoveel mogelijk gezamenlijk.

Dat geldt ook voor de spelletjes, bouw een extra spelelement in, zoals: *wie kan als eerste het woord raden?* of: *wie raadt de meeste woorden?* Als de deelnemers de bedoeling van een spelletje of oefening begrijpen, kunnen ze het ook in twee- of drietallen herhalen.

Oefening 9 en 10: verstaan en nazeggen

Met de oefening *Tik op de tafel* oefen je het woord- en zinsaccent. Elk woord van twee lettergrepen of meer bevat een woordaccent, ook wel de klemtoon genoemd. Zo valt in het woord *uitspraak* het accent op de eerste lettergreep *uit*. Het is belangrijk dat de deelnemer het accent op de juiste lettergreep legt, anders is hij of zij moeilijk te verstaan en soms zal zelfs de betekenis van het woord wijzigen (denk aan **voorkomen** en **voorkomen**). Naast woordaccent bestaat er ook *zinsaccent*: één of meer woorden in een zin krijgen een accent, zeg maar 'de klemtoon van de zin'. Het woord dat het accent krijgt wordt (qua toon) iets hoger of lager uitgesproken.

In de zin 'Mag ik de boter?' zal het woord 'boter' het zinsaccent krijgen; je wilt immers niet de kaas of de worst, maar de boter.

De werkwijze met de oefeningen van *Tik op de tafel* is als volgt:

- de deelnemer luistert naar een woord of een zin;
- de deelnemer zegt het woord of de zin na;
- de deelnemer tikt op de tafel als hij of zij het accent hoort (of houdt een papiertje in de lucht).

In de *klankoefeningen* wordt geoefend met het verstaan van klanken die anderstaligen (afhankelijk van de moedertaal) soms moeilijk waarnemen. Denk aan de lange en korte klinkers (*man-maan; bot-boot*), p-b (Arabisch), h-g (Slavische talen), l-r (Zuidoost-Azië), enzovoort. De werkwijze is als volgt:

- Lees de zinnen eerst voor jezelf. Je ziet zelf welk woord in de zin past. Bijvoorbeeld: *Gaat het vanmiddag nog a) regelen b) regenen?* Je ziet dat je hier *regenen* moet zeggen.
- Je leest de zin. De deelnemer luistert en leest mee in het boekje.
- Welk woord heeft hij of zij gehoord? *Regenen of regelen?* Laat de deelnemer het goede woord aanwijzen of zeggen.

Als de deelnemer naar de zinnen of woorden heeft geluisterd, kun je ze samen *nazeggen*. De begeleider leest de zin of het woord nog een keer voor, de deelnemer zegt na. Het is de bedoeling dat de deelnemer niet meeleeft, maar alleen luistert en nazegt. Als het nazeggen van de zinnen goed gaat, kun je ook een kleine verandering aanbrenge in de zin, bijvoorbeeld door een woord te vervangen door een ander woord.

Werk je met een groep?

Doe de oefeningen gezamenlijk. Jij moet immers de juiste klank of het juiste accent aanbieden. Bouw ook hier een extra spelelement in: tikken alle deelnemers tegelijk op de tafel? Tellen ze evenveel woorden? Laat de zinnen of woorden vervolgens gezamenlijk nazeggen (riedelen).

Oefening 11: lees het gesprek samen hardop

Het doel van samen hardop lezen is oefenen met intonatie en verbonden spraak. Deze oefening is alleen geschikt voor deelnemers die behoorlijk goed kunnen lezen, dus niet voor deelnemers die nog met veel haperingen lezen. Voor hen is het beter je na te zeggen.

Werk je met een groep?

Laat de hele groep de zinnen 'riedelen' (gezamenlijk nazeggen). Daarna kunnen de deelnemers de dialoog eventueel met z'n tweeën lezen. Zorg dat ze eerst het goede voorbeeld horen.

Oefening 12 en 13: praat samen over...

De deelnemer gebruikt de nieuwe woorden en zinnen in spreekoefeningen en krijgt daarbij hulp van foto's, kaartjes, zinnen of situaties. Deze oefeningen bereiden voor op de concrete, realistische gesprekssituatie aan het einde van een subthema.

Met de *pingpong* (oefening 13) oefent de deelnemer met vloeiend spreken. Door hetzelfde zinnetje zo vaak mogelijk achter elkaar te zeggen, slijpt de deelnemer een bepaalde zinsstructuur in, net als bij een taalriedel (in het materiaal van SpreekTaal 1 en 2). Het bereidt de deelnemer voor op de vrije spreekoefening, omdat hij of zij zelf de input levert. Omdat het zinnetje zo vaak mogelijk wordt herhaald, spreek je de creativiteit en de woordenschat van de deelnemer aan.

Bijvoorbeeld:

De deelnemer begint en zegt:
Ik kan goed koken, en jij?

De begeleider antwoordt:
Ik kan goed zingen, en jij?

De deelnemer antwoordt:
Ik kan goed fietsen, en jij?

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers de foto-opdrachten (oefening 12) in duo's doen.

Begin tijdens de pingpong gezamenlijk. Maak een cirkel. Begin zelf, maak de zin af en vraag aan de deelnemer naast je: *en jij?* De deelnemer vraagt vervolgens aan de persoon naast hem of haar: *en jij?* Ga zo de hele cirkel af. Laat de deelnemers daarna de oefening in duo's herhalen.

Oefening 14, 15, 16: gestuurde spreekopdrachten

De fase van communicatie begint. In eerste instantie is dat nog gestuurd: een deelnemer maakt de dialoog af, voert korte gesprekje's of reageert op een opmerking of vraag. Deze gestuurde stap is erg belangrijk, voordat het oefenen met de zogenoemde vrije productie begint. Wanneer jullie samen een dialoog oefenen, doe dit dan zo natuurlijk en echt mogelijk. Begin bijvoorbeeld door elkaar te groeten of een algemene openingszin te gebruiken (*Hoe is het? Lang niet gezien!*).

Werk je met een groep?

Voer een dialoog of gesprek eerst samen met één deelnemer, terwijl de rest luistert. Deelnemers hebben veel aan zo'n voorbeeld. Laat de deelnemers dit daarna in duo's herhalen.

Oefening 17: de groepsopdracht

Dit is een extra oefening voor groepen, waarbij je steeds rondloopt. Als je met één deelnemer werkt, kunnen jullie de vraag ook aan elkaar stellen. De oefening werkt het beste als je met z'n allen opstaat en rondloopt. Doe zelf ook mee. Door te bewegen, wordt iedereen actiever. Onderzoek laat bovendien zien dat je kennis, zoals nieuwe woorden, beter onthoudt als je beweegt.

Oefening 18 en 19: de vrije productie

Bij vrije productie (het woord zegt het al) is de deelnemer vrijer in wat hij of zij kan en wil zeggen. Laat de deelnemer zelf invullen waarover hij of zij wil praten in deze context (bedenk zelf een klacht, probleem, situatie, enzovoort). Als begeleider ben je soms gesprekspartner (praat allebei over...), soms speel je de rol van huisarts, werkgever, enzovoorts.

Werk je met een groep?

Lees de instructie gezamenlijk en oefen het gesprek met één deelnemer voor de hele groep. Laat ze het gesprek daarna in duo's voeren. Laat één duo hun gesprek eventueel voor de rest herhalen. Je kunt de oefening ook nog een keer doen in nieuwe duo's.

Oefening 20: de praktijkopdracht

Nu begint de praktijk: de deelnemer gaat de situatie die jullie samen hebben geoefend 'in het echt' uitvoeren. Het belangrijkste doel van deze praktijkopdrachten is het creëren van een succeservaring. Dit helpt om de drempel te verlagen tot meer taalcontact in het dagelijks leven. Taalcontact is een belangrijke succesfactor bij het verwerven van een tweede taal. Als begeleider speel je hierin een belangrijke rol.

Voor- en nabespreken van de praktijkopdracht

Bereid de praktijkopdrachten samen voor, dat verlaagt de drempel. Help bijvoorbeeld bij de keuze van een opdracht. Hoe beter de opdracht aansluit bij de leefwereld van de deelnemer, hoe groter de slaagkans en motivatie. De opdracht moet dus geen 'ver-van-hun-bedshow' zijn. Laat de wens van de deelnemer leidend zijn: leg niet op wat hij of zij moet doen. Meestal is de eerste opdracht een directe vertaling van de geoefende dialoog in de praktijk, zoals: voer een gesprek met de huisarts.

Sommige anderstaligen hebben een beperkt netwerk van Nederlandstaligen. Probeer samen te bedenken hoe de deelnemer dit netwerk kan vergroten en met wie hij of zij kan spreken (bijvoorbeeld een ouder bij school, een buurvrouw of een Nederlandse partner van een kennis). Misschien zijn er mensen uit je eigen netwerk met wie je de deelnemer in contact kunt brengen. Zo help je de deelnemer om de praktijkopdracht zelfstandig uit te voeren. Nadat de deelnemer de opdracht heeft uitgevoerd, is het belangrijk om samen *terug te kijken*. De belangrijkste winst van een praktijkopdracht is het toenemende zelfvertrouwen en de 'durf' van de deelnemer om het Nederlands in de praktijk te brengen. Benadruk dus de succesfactor van de uitvoering: wat ging er goed en geef vooral complimenten.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers hun eigen praktijkopdracht kiezen. Het geeft niet als ze allemaal iets anders doen. Laat de deelnemers vervolgens aan elkaar vertellen wat ze gaan doen, met wie en wanneer. Misschien kunnen ze een opdracht samen uitvoeren? Dat verlaagt de drempel. Laat de deelnemers ook samen terugkijken, door aan elkaar vragen te stellen.

Oefening 21: de slotfoto's

De slotfoto's zijn bedoeld om de fantasie te prikkelen en spontaan praten te stimuleren. De deelnemer hoeft niet per se de woorden uit het thema te gebruiken. Gebruik de vragen onder de foto's als opstapje naar jullie eigen verhaal en bedenk ook andere vragen.

Werk je met een groep?

Laat de deelnemers in duo's een verhaal bedenken en vertellen. Laat de duo's hun verhalen daarna uitwisselen.

Oefening 22: extra materiaal

Hoofdstuk 6 bevat allereerst suggesties voor laagdrempelige activiteiten binnen- of buitenshuis. Denk aan: een wandeling of samen een liedje luisteren of een aflevering kijken. Je kunt de liedjes samen met de deelnemer beluisteren en bekijken. De deelnemer hoeft de liedjes niet woord voor woord te verstaan: vraag vooral wat hij of zij ervan vindt.

Daarnaast vind je zoektips voor extra informatie over deze onderwerpen. Het materiaal bevat geen concrete links, die verouderen immers snel. Als je samen informatie opzoekt op internet, geef de deelnemer dan de controle over de computer of telefoon. Laat hem of haar zelf zoeken en stuur bij waar nodig, ook als de deelnemer niet computervaardig is. Het is immers de bedoeling dat de deelnemer dit uiteindelijk ook zelfstandig kan. Vraag wat de deelnemer begrijpt van de website. Geef pas daarna waar nodig taalondersteuning.

Overzicht met woorden en standaardzinnen

Elke module wordt afgesloten met een overzicht van de belangrijkste woorden en standaardzinnen. Dit zijn de woorden die een deelnemer nodig heeft om de teksten te begrijpen. De meeste van deze woorden en zinnen oefent de deelnemer ook bij oefeningen als verstaan en nazeggen of de dialogen die de deelnemer zelf afmaakt. De woorden en zinnen zijn te beluisteren via www.spreektaal.com. Luister er samen naar en laat de deelnemer(s) de woorden en zinnen naspreken.

Feedback op de oefeningen

Als de deelnemer de opdracht uitvoert, wil hij of zij waarschijnlijk weten of dat goed is en verwacht feedback. Feedback of commentaar hoort vooral thuis in een formele lessituatie (onderwijs van een NT2-docent), wees hierin terughoudend. SpreekTaal gaat uit van een gelijkwaardige relatie. Je kunt je deelnemer wel af en toe feedback te geven, maar houd je dan aan de volgende 'gouden regels':

1. Geef complimenten

Natuurlijk hoor je fouten in wat de deelnemer zegt, maar zeg vooral wat goed gegaan is. Dit is motiverend voor de deelnemer. Geef bijvoorbeeld een compliment omdat de deelnemer de goede woorden heeft gebruikt, een goede reactie heeft gegeven, een mooie zin heeft gemaakt of omdat hij of zij een duidelijke uitspraak had.

2. De inhoud gaat voor de vorm

Wat een deelnemer zegt, is veel belangrijker dan hoe het gezegd wordt. Dat betekent dat een deelnemer wel de goede woorden gebruikt, maar dat de woorden nog in de verkeerde volgorde staan. Of dat hij of zij nog geen perfecte uitspraak heeft of niet de juiste vorm van de verleden tijd gebruikt. Dat maakt niet uit. Oefenen is het doel.

Het geven van feedback op de vorm is de taak van een NT2-docent in een lessituatie. Het geven van effectieve feedback vraagt immers veel vakkennis over taalstructuur, taalniveaus en didactiek. Het is daarom beter om dit aan een bevoegde NT2-docent over te laten.

3. Doorgaan naar de volgende oefening

Bij het beantwoorden van de oefeningen hoeft de deelnemer niet alles goed te doen. Als je het antwoord kunt begrijpen en de inhoud is goed, kun je gerust doorgaan naar een volgende oefening.

Wat vind je niet terug in SpreekTaal 3?

- Uitleg over of oefeningen met grammatica.

In SpreekTaal 3 is bewust geen expliciete aandacht voor grammatica, omdat het te veel nadruk legt op *hoe* de deelnemer iets moet zeggen. Dit belemmert de spontane, spreektaalige productie en komt het doel van SpreekTaal 3, namelijk 'kilometers maken' in het Nederlands, niet ten goede. Wel oefent de deelnemer met standaardzinnen. Sommige deelnemers vragen expliciet om grammatica, vaak omdat zij dit gewend zijn

vanuit eerder genoten taalonderwijs. Leg uit dat taalcoaching hier niet voor bedoeld is. Verwijs de deelnemer met grammatica-vragen door naar de NT2-docent. Vertel dat je veel moet oefenen om beter een taal te spreken.

- Lees- en schrijfoopdrachten

Het materiaal is nadrukkelijk bedoeld om de mondelinge vaardigheden te oefenen. Deelnemers schrijven de antwoorden dus niet of nauwelijks op.

SpreekTaal 3 voor laaggeletterde deelnemers

Deelnemers die niet of weinig kunnen lezen of schrijven, kunnen hun mondelinge vaardigheden vaak prima verbeteren, door veel te luisteren en te oefenen met gesprekken die zij interessant vinden. Zij hebben bij het leren van de taal niet zoveel steun aan geschreven taal. Hoewel deze deelnemers meestal heel graag willen leren lezen en schrijven, is het belangrijk om het spreken en luisteren zonder schrift te oefenen. SpreekTaal 3 is daarom zo gemaakt dat ook een laaggeletterde het samen met een begeleider grotendeels kan gebruiken. De begeleider leest de instructie of opdracht voor en legt uit wat de bedoeling is. SpreekTaal 3 is niet geschikt als lesmateriaal om te leren lezen en schrijven. Hiervoor kan de deelnemer beter een (Alfa) NT2-cursus volgen met een NT2-docent.

Wat kan een NT2-deelnemer op niveau B1?

SpreekTaal 3 biedt oefenmateriaal tussen niveau A2 en niveau B1. Een deelnemer kan op niveau B1 bijvoorbeeld:

- gesproken taal begrijpen over vertrouwde zaken uit zijn of haar dagelijkse omgeving, zoals werk, school of vrije tijd.
- de beschrijving begrijpen van gebeurtenissen, gevoelens en wensen.
- de hoofdpunten begrijpen uit radio- en tv-programma's die aansluiten bij de actualiteit of de interesses van de deelnemer.
- ervaringen, gebeurtenissen, dromen, verwachtingen en ambities beschrijven.
- redenen en verklaringen geven voor zijn of haar mening en/of plannen.
- een verhaal vertellen of de plot van een boek of film weergeven en hierover een mening geven.
- zich redden in de meeste spontane situaties die zich kunnen voordoen in het Nederlands.
- onvoorbereid deelnemen aan een gesprek over onderwerpen die vertrouwd zijn, zijn of haar belangstelling hebben of die betrekking hebben op het dagelijks leven (bijvoorbeeld familie, hobby's, werk, reizen en actuele gebeurtenissen).

Een deelnemer kan zich dus al redelijk in het Nederlands redden, als de gesprekken gaan over onderwerpen die dichtbij hem of haar staan. De woordenschat van de deelnemer zal voor een groot deel tot de dagelijkse omgeving (thuis, werk, hobby's) zijn beperkt.

5.2 Specifieke instructies bij de oefeningen

1. Ik wil voor mezelf beginnen.

Oefening 1.2, 1.3 en 1.4

Transcript bij *Ik wil graag zelfstandig zijn*.

- Contactpersoon: Zo, hallo, ga zitten. Hoe gaat het met u?
- Mevrouw Achmadi: Ja goed, dank u wel.
- Contactpersoon: Nou, we hebben elkaar een tijd niet gezien, hè. Hoe gaat het met de cursus Nederlands?
- Mevrouw Achmadi: Ik ben klaar met de cursus. Ik ben geslaagd voor het B1-niveau.
- Contactpersoon: O, dat is hartstikke goed, gefeliciteerd!
- Mevrouw Achmadi: Ja, dank u wel.
- Contactpersoon: Hé, en wat wilt u nu gaan doen? Weet u dat al? Bent u al bezig met werk zoeken of solliciteren?
- Mevrouw Achmadi: Nee, ik wil graag voor mezelf beginnen.
- Contactpersoon: Oké, u wilt ondernemer worden?
- Mevrouw Achmadi: Ja, precies.
- Contactpersoon: En wat voor bedrijf zou u dan willen beginnen? Vertel!
- Mevrouw Achmadi: Ja, mijn ouders hadden vroeger een eigen winkel. Ze maakten sieraden en die verkochten ze. Ik heb vroeger in hun winkel gewerkt en ik kan ook goed sieraden maken. Dat zou ik in Nederland graag willen doen.
- Contactpersoon: Oké, dus u wilt uw eigen winkel beginnen?
- Mevrouw Achmadi: Niet echt een winkel. Ik wil mijn sieraden op internet verkopen.
- Contactpersoon: Oké, ja. Dat kan natuurlijk ook. En waarom wilt u een eigen bedrijf beginnen? Kunt u dat uitleggen?
- Mevrouw Achmadi: Ik ben creatief. Ik wil graag mijn eigen sieraden ontwerpen; ik wil ook graag zelf bepalen wat ik maak. Ja, ik wil graag zelfstandig zijn.
- Contactpersoon: Ja, ja, u wilt uw eigen baas zijn, zeg maar.
- Mevrouw Achmadi: Ja, ik wil graag vrijheid.
- Contactpersoon: Dat begrijp ik. Dat is inderdaad een voordeel van een eigen bedrijf. Maar een eigen bedrijf heeft ook veel nadelen, hè. Er zijn veel risico's. U hebt enorm veel verantwoordelijkheid en het is ook onzeker. U bent nooit helemaal zeker van uw inkomen. En het moet ook bij u passen hè, ondernemer zijn. Misschien neemt u op een gegeven moment personeel aan. Dan moet u wel leiding kunnen geven.
- Mevrouw Achmadi: Ja, dat klopt, maar ik kan hard werken en ik kan goed een bedrijf leiden, denk ik. Dat heb ik van mijn ouders geleerd.
- Contactpersoon: Hadden uw ouders een groot bedrijf?
- Mevrouw Achmadi: Ja, ze hadden veel personeel en verschillende winkels. Mijn broers werkten ook in het bedrijf.
- Contactpersoon: O ja, een echt familiebedrijf dus. En wilt u met anderen samenwerken, of werkt u liever alleen?
- Mevrouw Achmadi: Ik wil alleen beginnen. Misschien wil ik later personeel in dienst nemen, als het goed gaat.
- Contactpersoon: Ja, nou dan wordt u eerst zzp'er, dan werkt u alleen. Dat is natuurlijk een mogelijkheid. Maar u heeft wel veel informatie nodig. Er zijn veel regels voor ondernemers. U moet eerst naar de Kamer van Koophandel om u in te schrijven. Weet u daar iets over?
- Mevrouw Achmadi: Nee, eigenlijk niet.
- Contactpersoon: Oké nou, dat maakt niet uit. Kijk, ik heb hier een folder. Daar staat bijna alles in en deze informatie vindt u ook op onze website.
- Mevrouw Achmadi: Oké, dank u wel.

Oefening 1.3

Lees de zinnen na afloop van het fragment in een rustig tempo voor.

1. niet waar
2. niet waar
3. waar
4. niet waar
5. waar
6. waar

Oefening 1.8

Lees de zinnen eerst in een rustig tempo voor en laat de deelnemer eerst de juiste woorden raden. Help hem of haar daar eventueel bij. Laat de deelnemer de woorden vervolgens in de woordzoeker zoeken.

Let op: de woorden staan horizontaal, verticaal en diagonaal. Indien de deelnemer moeite heeft met lezen en schrijven, kun je de woorden eerst voor hem of haar opschrijven, waarna de deelnemer de woorden (met hulp) probeert te zoeken in de woordzoeker.

o	n	d	e	r	n	e	m	e	r	w	z
i	o	s	g	h	a	p	q	e	i	e	x
q	n	d	v	b	d	o	a	v	s	r	s
w	p	k	o	l	e	i	z	b	i	k	l
e	a	f	o	k	e	u	w	n	c	g	e
g	r	z	r	m	l	y	s	r	o	z	i
v	e	x	d	j	e	t	x	t	c	c	d
b	p	c	e	m	t	n	c	y	v	p	i
t	z	v	e	n	g	r	d	x	b	q	n
r	z	e	l	f	s	t	a	n	d	i	g

Oefening 1.9 en 1.10

Lees de volgende woorden in een normaal tempo voor. De dikgedrukte delen geven het woordaccent aan.

Let op: de deelnemer luistert alleen, hij of zij ziet de woorden niet.

zelf st andig	o nd ernemer
verant wo ordelijkheid	vri jheid
persone el	ris ico
bep a len	vo ordeel
zz p 'er	re gelen

2. Dat moet ik nog regelen.

Oefening 2.2, 2.3 en 2.4

Transcript bij *Welkom bij de Kamer van Koophandel*.

Sitra Meyer:	Goedemiddag, Sitra Meyer. Komt u verder.
Bruno Davis:	Hallo, Bruno Davis.
Sitra Meyer:	Welkom bij de Kamer van Koophandel. U heeft een afspraak gemaakt omdat u zich wilt inschrijven. Klopt dat?
Bruno Davis:	Ja precies, ik wil me graag als ondernemer inschrijven.
Sitra Meyer:	Oké, even kijken. U heeft op onze website al een formulier ingevuld, zie ik. Heeft u een legitimatiebewijs bij u?
Bruno Davis:	Ja, alstublieft.
Sitra Meyer:	Ja, dank u wel. Dat klopt allemaal, zo te zien. Goed, kunt u me vertellen wat voor bedrijf u precies wilt beginnen? Wat is uw bedrijfsplan?

Bruno Davis: Ja, ik ben installateur. Ik installeer vooral keukenapparatuur en cv-ketels, meestal bij mensen thuis. Ik heb een tijdje in loondienst gewerkt, maar nu wil ik als zelfstandige beginnen.

Sitra Meyer: Ja. En u wilt een eenmanszaak beginnen, hè. U neemt geen personeel in dienst?

Bruno Davis: Nee, dat klopt. Ik wil als zzp'er gaan werken.

Sitra Meyer: Ja en uw klanten zijn voornamelijk particulieren, begrijp ik. U werkt niet voor bedrijven?

Bruno Davis: Dat klopt, ik kom vooral bij mensen thuis.

Sitra Meyer: Oké, en hoe gaat u voor uw bedrijf reclame maken? Heeft u bijvoorbeeld al een eigen website of een logo?

Bruno Davis: Nee, nog niet. Dat moet ik nog regelen. Maar ik heb wel al een bericht op sociale media gezet en ik ken ook veel mensen. Dus ik denk dat ik via via ook klanten kan vinden.

Sitra Meyer: Ja, oké, en heeft u ook al over een bedrijfsnaam nagedacht?

Bruno Davis: Ja, Davis Installatietechniek.

Sitra Meyer: Prima. En op welk adres wilt u uw onderneming inschrijven? Op uw huisadres of heeft u een werkruimte?

Bruno Davis: Nee, gewoon op mijn eigen adres.

Sitra Meyer: Goed, hoeveel omzet gaat u ongeveer per jaar maken, denkt u?

Bruno Davis: O goh, geen idee.

Sitra Meyer: U kunt ook een bedrag schatten, hoor.

Bruno Davis: Nou, ongeveer € 40.000,- per jaar, zoiets?

Sitra Meyer: Oké, dan schrijf ik dat op. Heeft u verder nog vragen meneer Davis?

Bruno Davis: Uh ja, ik moet mijn belasting en de btw nog regelen. Heeft u daar ook informatie over?

Sitra Meyer: Nee, sorry, daarmee kan ik u helaas niet helpen. Voor dat soort vragen moet u met de Belastingdienst contact opnemen.

Bruno Davis: O ja, natuurlijk. En moet ik ook een aparte bankrekening voor mijn bedrijf openen?

Sitra Meyer: Dat is niet verplicht, maar wel handig voor uw administratie.

Bruno Davis: Oké, ja bedankt.

Sitra Meyer: Uw inschrijving kost € 50,-. Wilt u ook een bewijs van uw inschrijving? Dat kost € 15,- extra.

Bruno Davis: Ja, graag.

Sitra Meyer: U kunt alleen pinnen.

Bruno Davis: Oké, dat is geen probleem.

Oefening 2.8

Schrijf de volgende woorden op een briefje of post-it:

het legitimatiebewijs, de Kamer van Koophandel, het familiebedrijf, de zzp'er, de Belastingdienst, de bankrekening, de werkruimte, de reclame, het bedrijfsplan, het personeel.

Leg de briefjes op z'n kop neer en laat de deelnemer als eerste een briefje pakken. Je kunt de woorden natuurlijk ook aanvullen met je eigen suggesties als je denkt dat deze bij de deelnemer bekend is.

Oefening 2.13

Schrijf de volgende woorden of zinnen op een briefje of post-it:

een website maken; een bankrekening openen; reclame maken op sociale media; een bedrijfsnaam bedenken; een werkruimte zoeken; een logo maken; je inschrijven bij de Kamer van Koophandel; de administratie regelen; de belasting regelen; personeel zoeken, klanten zoeken.

3. Wat maakt je bedrijf uniek?

Oefening 3.2, 3.3 en 3.4

Transcript bij *Wat een drukte, hè*.

- Minh: O, sorry. Is dit mijn glas, of is het van jou?
- Kadisha: Uh, het is van mij geloof ik.
- Minh: O ja, dank je. Nou, wat een drukte, hè. Kom je wel vaker op dit soort zakelijke bijeenkomsten? Ben je al lang ondernemer?
- Kadisha: Nee, dit is de eerste keer eigenlijk. Ik ben pas net met mijn eigen zaak begonnen.
- Minh: Oké, wat goed. Ik zal me even voorstellen, trouwens. Ik ben Minh.
- Kadisha: Hoi, ik ben Kadisha.
- Minh: Aangenaam. En wat voor bedrijf heb je precies?
- Kadisha: Ik werk sinds een paar maanden als zzp'er; ik ben softwareontwikkelaar.
- Minh: O, wat leuk. Je ontwikkelt computerprogramma's en zo?
- Kadisha: Ja, die ontwikkel ik voor bedrijven en scholen. En ook voor een grote online winkel.
- Minh: En hoe gaat het tot nu toe? Heb je het druk?
- Kadisha: Nou, op zich gaat het best aardig. Maar, het mag nog wel wat drukker worden hoor. Ik kan nog wel wat klanten en opdrachten gebruiken.
- Minh: Ja, er zijn natuurlijk best veel softwarebedrijven hè, hier in de regio. Er is best veel concurrentie. Wat maakt jouw bedrijf uniek?
- Kadisha: Nou, de meeste bedrijven hier in de buurt lijken allemaal op elkaar. Maar ik ben de enige die heel snel met oplossingen komt. Veel sneller dan die andere bedrijven.
- Minh: Goh, wat goed zeg. En hoe onderscheid je je nog meer? Ben je ook goedkoper dan die andere bedrijven?
- Kadisha: Ja, ik heb natuurlijk maar een heel klein bedrijf. Ik werk samen met mijn zus en we werken vanuit huis. Daardoor zijn we ook goedkoper dan de meeste andere bedrijven.
- Minh: O, dat klinkt interessant. Het is jammer dat je nog niet zo bekend bent. Je moet zorgen voor wat meer bekendheid.
- Kadisha: Ja, ik moet nog wat meer reclame maken. Dat klopt. Ik probeer veel te netwerken en mijn bedrijf overal te presenteren. Ik plaats ook veel berichten op sociale media. Ik heb bovendien een website gemaakt. Maar wat doe jij eigenlijk?
- Minh: Ik ben zelfstandig it-consultant. Ik werk meestal voor grote bedrijven. Ik adviseer eigenlijk over alles: het computersysteem, de website en de nieuwste technologische trends. Ik los ook problemen op, als die er zijn.
- Kadisha: O, nou. Dan geef ik je even mijn kaartje. Kijk hier staat ook mijn website op en mijn telefoonnummer. Je kunt me ook altijd bellen als je vragen hebt.
- Minh: Dankjewel. Ja, ik heb wel interesse in je bedrijf. Misschien kan ik je naam doorgeven aan één van mijn klanten. Zit je ook op LinkedIn? Dan voeg ik je meteen even toe.
- Kadisha: Ja, natuurlijk, leuk.
- Minh: Nou, ik vond het leuk om je te ontmoeten en veel succes met je bedrijf. Wie weet spreken we elkaar nog in de toekomst.
- Kadisha: Zeker, bedankt. En jij ook succes.

Oefening 3.3

Lees de zinnen na afloop van het fragment in een rustig tempo voor.

1. niet waar
2. waar
3. niet waar
4. waar
5. niet waar
6. waar
7. niet waar
8. waar

Oefening 3.8

Maak voor de deelnemer een bingokaart. Dat kan heel eenvoudig door de negen woorden hieronder op een papier te schrijven, volgens het onderstaande voorbeeld.

bingokaart 1

uniek	netwerken	kaartje
ondernemer	de regio	de bijeenkomst
de concurrentie	reclame maken	zakelijk

Als je meerdere deelnemers hebt, is het natuurlijk leuk om de woorden in een andere volgorde te zetten, zodat de deelnemers op verschillende momenten 'bingo' hebben. Daarvoor kun je de variaties hieronder gebruiken.

bingokaart 2

uniek	ondernemer	de bijeenkomst
netwerken	de regio	de concurrentie
kaartje	reclame maken	zakelijk

bingokaart 3

uniek	reclame maken	de bijeenkomst
kaartje	de regio	ondernemer
de concurrentie	netwerken	zakelijk

Spreek vervolgens af wanneer de deelnemer bingo heeft. Is dat bijvoorbeeld bij de bovenste rij, de eerste twee rijen of moet de hele kaart vol zijn? Dat kun je samen bepalen. Je kunt ook verschillende rondes spelen. In ronde 1 speel je bijvoorbeeld voor rij 1, in ronde 2 van rij 2, enzovoorts.

Vervolgens lees je de onderstaande zinnen voor. Iedere zin correspondeert met een woord op de bingokaart. Dat woord staat achter de zin ter controle (zeg het dus niet!). Begin met de algemene omschrijving van het woord. Is het te moeilijk? Lees dan ook de voorbeeldzin eronder voor. Herhaal dit indien nodig en varieer naar gelang het niveau van de deelnemers.

1. Bijzonder. Hiervan is er maar één. – **uniek**
Het bedrijf van Kadisha komt als enige met snelle oplossingen. Dat is ....
2. Contact maken met andere mensen omdat jullie misschien kunnen samenwerken of elkaar kunnen helpen. – **netwerken**
Kadisha probeert veel te ..., zo vindt ze meer opdrachten voor haar bedrijf.
3. Het gebied of de streek waar je woont. – **de regio**
Er zijn veel ict-bedrijven in .. ... waar Minh woont.

4. Een moment waarop mensen samenkomen en elkaar ontmoeten. – **de bijeenkomst**
Tijdens ... .. praatte Minh met mensen die hij nog niet kende.
5. Een persoon met een eigen bedrijf – **ondernemer**
Kadisha is sinds drie maanden ....
6. Alles wat over werk gaat. Het is niet privé. – **zakelijk**
Minh en Kadisha zijn voor hun werk op een ... bijeenkomst.
7. Mensen, bedrijven of organisaties die hetzelfde doel hebben. Ze proberen beter dan de ander te zijn.
– **de concurrentie**
Er zijn veel ict-bedrijven in de buurt, dus .. .. is groot.
8. Een manier om te zorgen dat anderen een bedrijf of een product kennen. Dit kan bijvoorbeeld via internet, tv, de krant of een folder. – **reclame maken**
Kadisha moet meer ... voor haar bedrijf. Zo leren meer mensen haar bedrijf kennen.
9. Een klein stukje papier met de naam en contactgegevens voor een persoon of bedrijf. – **kaartje**
Kadisha geeft haar ... met de naam en de website van haar bedrijf aan Minh.

Oefening 3.9 en 3.10

Lees de volgende woorden op een normaal tempo voor. De dikgedrukte delen geven het woordaccent aan. Let op: de deelnemer luistert alleen, hij of zij ziet de woorden niet.

concurrentie
onderscheiden
netwerken
reclame
opdracht
uniek

bijeenkomst
interessant
zakelijk
presenteren
ontmoeten
bekend

Oefening 3.13

Schrijf de volgende woorden of zinnen op een briefje of post-it:

netwerken met andere ondernemers, via familie en vrienden, een eigen website, een kaartje van je eigen bedrijf, een folder bezorgen in de buurt, een advertentie plaatsen in de krant, een bericht op sociale media plaatsen, via burelen en kennissen.

6. Suggesties voor extra materiaal

Doe samen iets leuks

- Ken je als begeleider een ondernemer of iemand die een eigen bedrijf heeft gehad? Maak een afspraak en ga bij die persoon langs.
- In veel gemeenten zijn projecten die migranten ondersteunen om ondernemer te worden. Zoek op de website van de gemeente of zoiets er ook is in jullie omgeving.
- Elk jaar organiseert de Kamer van Koophandel de startersweek, bijvoorbeeld in de Jaarbeurs in Utrecht. Misschien is er in jullie omgeving ook een evenement voor lokale ondernemers? Zoek bijvoorbeeld informatie over de lokale ondernemersvereniging. Misschien kunnen jullie samen een evenement bezoeken.
- Kijk samen naar het tv-programma over ondernemen, zoals *De Opvolgers* (over familiebedrijven), *Onze Boerderij* (over families die een boerenbedrijf hebben) of *StartUp* (een soapserie over een groep jonge ondernemers). Alle programma's zijn online terug te kijken via NPO Start.

Extra informatie

- Kijk samen op de website van de 'Kamer van Koophandel'. Waar is de dichtstbijzijnde vestiging voor jullie? Welke informatie vind je nog meer op de website?
- Kijk op de website van 'ZZP-Nederland' voor informatie over regels voor zelfstandigen, zoals belasting en btw.

Colofon

SpreekTaal 3 is ontwikkeld door Stichting Het Begint met Taal en VU-NT2 (Vrije Universiteit Amsterdam), met financiering van het Oranje Fonds en het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

- Auteurs:** Stichting Het Begint met Taal en VU-NT2: Martijn Baalman en Anne Hammers
- Redactie:** Sylvia de Groot Heupner, Anne Hammers, en Annemarie Nuwenhoud, met dank aan Germaine Trooster en Carola van der Voort.
- Met dank aan:** De feedback van tientallen vrijwilligers en deelnemers, Esra van den Aker, Marijke Huizinga en Annabelle Lock.
- Vormgeving:** Vrij in Vorm, Rotterdam
- Audio:** Studio de Lat, Groningen
- Audiobestanden:** De audio-bestanden zijn te beluisteren en/of te downloaden op www.spreektaal.com
- Beeldmateriaal:** Al het beeldmateriaal is met zorg geselecteerd. Mocht u desondanks menen dat wij uw rechten niet goed gerespecteerd hebben, neemt u dan contact op met Stichting Het Begint met Taal.
- Bronnen:** Shutterstock (foto's)

Wil je taalcoach worden of zoek je een taalcoach?

Vind een overzicht van alle taalcoach-organisaties op: www.taalcoaching.nl

SpreekTaal 3 - Ondernemen

ISBN 9789460775826

ISBN 9789460775918 (complete serie)

NUR 110

Meer informatie?

Neem contact op met Stichting Het Begint met Taal via 030-2422841 of info@hetbegintmettaal.nl.

Van Dale Uitgevers

Postbus 13288

3507 LG Utrecht

Correspondentieadres: redactie@vandale.nl

www.vandale.nl / www.vandale.be

van Dale

SpreekTaal – hét materiaal voor taalcoaching

SpreekTaal is het meestgebruikte materiaal voor taalcoaching aan anderstaligen. Het materiaal is speciaal ontwikkeld voor en door taalvrijwilligers die anderstaligen ondersteunen met het beter leren spreken van de Nederlandse taal.

SpreekTaal is:

- geschikt voor 1-op-1 taalcoaching, taalcafés en groepjes
- eenvoudig in gebruik (geen leservaring vereist)
- laagdrempelig, leuk en leerzaam!

De methode bestaat uit drie series: SpreekTaal 1 (niveau 0 tot A1+), SpreekTaal 2 (niveau A1 tot A2) en SpreekTaal 3 (niveau A2 tot B1). Alle series bestaan uit vijftien praktische modules over dagelijkse onderwerpen. Elke afzonderlijke module biedt materiaal voor ongeveer 5 uur taalcoaching. De audiobestanden die bij deze module horen, zijn te beluisteren en/of te downloaden via: www.spreektaal.com.

SpreekTaal 3 - module 1 t/m 15

1 Praten over jezelf	6 Kinderen en school	11 Over Nederland
2 Sociale contacten	7 Ondernemen	12 Wonen
3 Stage en vrijwilligerswerk	8 Werk	13 Leren
4 Zaken regelen	9 Gezondheid	14 Geld
5 Vrije tijd	10 Werk zoeken	15 Mijn leven in Nederland

Stichting Het Begint met Taal

Taal en contact zijn onmisbaar om mee te kunnen doen. Taalcoaching door vrijwilligers – online of fysiek – is hét middel voor de 600.000 nieuwkomers in Nederland die de taal willen oefenen. Stichting Het Begint met Taal vergroot de bekendheid en effectiviteit van taalcoaching, ondersteunt lokale organisaties die taalcoaching bieden en koppelt met Kletsmaatjes vrijwilligers aan nieuwkomers voor online ontmoetingen. Ook werken we samen met gemeenten, werkgevers en taalscholen. Zie voor meer informatie: www.hetbegintmettaal.nl.

© 2020 Het Begint met Taal
© 2020 Van Dale Uitgevers

Alle rechten voorbehouden

